

Slovo k povzbuzení na pátek 5. února 2021, sv. Agáty, panny a mučednice
Biblická čtení: Žid 13,1-8; Ž 27; Mk 6,14-29

Milé sestry, milí bratři,

jestliže po velkých teologických tématech prvních devíti kapitol Listu Židům, jakými jsou spojení Kristova Božství a lidství a Kristovo dokonalé velekněžství, od desáté kapitoly stále více probleskují různá praktická vyústění těchto základních pravd a různá povzbuzení k víře a věrnosti, pak třináctá, závěrečná kapitola je již plná takových konkrétních podnětů. Chtějí připomenout, co vše znamená být křesťanem, jak žít živé křesťanství, a vybídnout k tomu.

Je dobré jim tudíž naslouchat v jejich celistvosti, skládat si z nich mozaiku křesťanského života, každodenního následování Pána Ježíše. Ke křesťanství totiž tato celistvost bytostně patří: Bůh volá a vábí člověka celého, nejen jeho část, celého ho chce spasit a proměnit. I život člověka tvoří jeden celek. Jako celí, ve všem svém počínání, v celém svém bytí bychom tedy měli být Kristu stále více podobní.

To je samozřejmě pravda, ale v praxi není asi možné, abychom hned na první zavolání ve všech oblastech a zákoutích svého života se stali dokonalými a svatými. Jde spíše o celoživotní cestu k tomuto ideálu, o to nic ze svého života před Pánem Bohem neskrýt, mít touhu, aby vše v našem životě – třeba někdy i pomalu a jen postupně, třeba i s různými (nečekanými) pády a uklouznutími – se postupně stále více dostávalo „pod vládu Kristovu“. Jen s touto ochotou, s touhou a otevřeností je možný nějaký duchovní růst směrem ke Kristu, cesta do nebe.

S oblastmi našeho života je to totiž tak trochu jako se spojenými nádobami. Pokud jen jednu z nich uzavřeme Boží milostí, pokud i jen do jedné ji nenecháme proudit, anebo v horším případě v ní necháme nějaký jedovatý, zlý a hříšný obsah, v ostatních oblastech, „nádobách“, „baňkách“ života nikdy nebudeme moci dosáhnout takové „hladiny“ milosti, jak by jinak bylo s Boží pomocí možné, kdybychom ji pustili všude. Jen otevřením celého nitra, všech oblastí a zákoutí, všech „nádob“ a „baněk“ můžeme nejsnadněji růst.

Samozřejmě, příměr se spojenými nádobami sice platí, to nějak říkají mnozí učitelé duchovního života, nicméně jsou v životě nás lidí také situace, kdy třeba nějakou tu nádobu zatím příliš otevřít neumíme anebo z nějakých důvodů (třeba i nedobrych) ani nechceme. Dobře to není, ale ani to nesmí znamenat vzdát vše, uzavřít i ty ostatní, říci se, že pak tedy nic nemá cenu.

Když už tomu tak u někoho je, že do určité oblasti života (zatím) Boha pustit nechce, když bojuje s nějakým tím „démonem“ kdesi se usídlivším, tak ať se aspoň o to více snaží s Boží milostí spolupracovat v oblastech ostatních, ať se o to více v nich snaží o svatost a Kristu podobnost, s touhou aspoň nějak „to dohnat“ jinde.

Ostatně s pokorou si přiznat, že něco zatím nedokážeme či dokonce nechceme změnit k lepšímu podle Božího dobrého zákona, je vždy poctivější než nějaký ten Boží kamínek z mozaiky následování Krista prostě ignorovat, anebo tvrdit, že tam není, že není součástí evangelia, Nového zákona, když tam zjevně je...

Dnešní první čtení zmiňuje hned několik takových kamínků: Trvalou bratrskou a sesterskou lásku. Pohostinnost, navíc s překrásným odůvodněním, že díky ní «někteří ve svém domě přijali anděly». Pamatování na vězně s poukazem na vlastní prožitou zkušenost trápení. Manželskou čistotu, proti které se smilstvo a cizoložství prohřešují. Odmítnutí lakoty. A výzvu k pamatování na církevní představené, k modlitbě za ně.

To samozřejmě není výčet všeho, co ke křesťanskému životu patří, ale jen několik jeho podstatných součástí. Konečně máme před sebou jen prvních osm veršů závěrečné kapitoly. I ty už ale stačí. Jak k připomenutí potřeby celistvosti a konkrétnosti křesťanství, protože láska k Bohu a lidem je prostě konkrétní a potřebuje srdce člověka. Tak i jako určité neúplné ale přesto velmi významné zrcadlo ke zpytování svědomí, jako stimul k probuzení touhy...

V evangelijním úryvku máme před sebou svědectví o mučednické smrti svatého Jana Křtitele. K ní došlo někdy na přelomu let 28/29 nebo 30/31, nejspíše na pevnosti Machara u Mrtvého moře. Celou událost dobře známe, jistě i díky mnoha působivým výtvarným ztvárněním, konečně máme i samostatnou liturgickou památku Stětí svatého Jana Křtitele (29. srpna).

Jistě je mnohé, o čem bychom mohli na základě evangelijního textu rozjímat, zastavme se však jen u jednoho jediného momentu: Král Herodes Antipas «se zarmoutil», když vyslechl prosbu matkou navedené Herodiady, aby jí dal «ihned na míse hlavu Jana Křtitele», nicméně «pro přísahu a kvůli hostům ji nechtěl odmítnout», a proto «poslal král kata s rozkazem, aby přinesl hlavu (Jana Křtitele) na míse a dal ji dívce a dívka ji dala své matce».

Samozřejmě že je důležité slovo držet, zvlášť je-li nesené nějakým slibem či dokonce přísahou. Něco takového je zvlášť v dnešní době znevážení a inflace slova velmi důležité připomínat. Nicméně i tak mohou v životě někdy nastat situace, kdy člověk s pokorou a i s vědomím nesení následků musí přiznat, že se v nějakém slibu mýlil, že není možné jej za dané situace dodržet, zejména pokud by jeho dodržením bylo způsobeno nějaké mnohem větší, podstatnější a hlavně bolestnější zlo. Aplikací „principu menšího zla“, kdy ze dvou nevyhnutelných zel vybíráme to menší, je to v těchto (výjimečných) případech možné...

Kéž bychom si i pro takovéto situace dnešní evangelium zapamatovali, krále Heroda Antipu si vštípili do paměti jako odstrašující příklad, včetně úvahy, proč vůbec a za jakých okolností svůj neuvážený slib učinil....

Poslední, nejkratší dnešní poznámka se týká svaté Agáty, panny a mučednice z poloviny století třetího. Je další z řady starokřesťanských slavných panen mučednic (svatá Agáta je spolu se svatou Lucií nejznámější sicilskou pannou mučednicí, obě jejich jména byla zařazena do seznamu vyjmenovávaných svatých mešního Římského kánonu), které, ač mladé a krásné, dokázaly obětovat celý svůj život pro Krista, dokázaly se Pána Ježíše a lásky k němu nezřeknout a neopustit ho ani tváří v tvář za to hrozící smrti.

Kéž by se pohled na svatou Agátu a jí podobné nám stal povzbuzením i v našich životních bojích, v našem duchovním boji o touhu po celistvosti naší křesťanské existence. Pohled na svatou Agátu a ostatní ve smyslu *verba docent, exempla trahunt* („slova učí, příklady táhnou“) je asi toho nejlepším komentářem...